Hallituksen vuosikertomus
Liikenne- ja viestintäministeriö

29.5.2018

Ylijohtaja Juhapekka Ristola

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM 1892–2017

Suomi Finland 100

Strategisella ohjauksella tuloksellisuuteen

Visio Hyvinvointia ja kilpailukykyä hyvillä yhteyksillä

Strateginen tavoite
Liikenne- ja viestintä palveluna

- Palvelu-markkinat ja palvelut
- Liikenteen energia-reformi
- Elinvoimainen media-ala

Strateginen tavoite
Digitaalinen tieto hyvinvoinnin ja kasvun lähteenä

- Tiedon hyödyntäminen ja liiketoiminta-mahdollisuudet
- Luottamus digitaalisiin palveluihin

Strateginen tavoite
Infrastruktuuri kasvun alustana

- Liikenne- ja viestintä-verkot
- Liikenne-järjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus

Painopisteet

MINISTERIÖN JA VIRASTOJEN TULOSTAVOITTEET

TraFi · Liikennevirasto · LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ · Viestintävirasto · ILMATIETEEN LAITOS

Strateginen ohjaus hallinnonalalla

Visio
Hyvinvointia ja kilpailukykyä hyvillä yhteyksillä

1. Strateginen tavoite
Liikenne- ja viestintä palveluna

2. Strateginen tavoite
Digitaalinen tieto hyvinvoinnin ja kasvun lähteenä

3. Strateginen tavoite
Infrastruktuuri kasvun alustana

LVM:n hallinnonalan painopisteet

PALVELUT	ENERGIA	MEDIA	TIETO	DIGI-LUOTTAMUS	VERKOT	RAHOITUS

Hallinnonalan tulostavoitteet 2017

PALVELUT	ENERGIA	MEDIA	TIETO	DIGI-LUOTTAMUS	VERKOT	RAHOITUS
Trafi	Trafi	Trafi	Trafi	Trafi	Trafi	Trafi
LIVI	LIVI	LIVI	LIVI	LIVI	LIVI	LIVI
VIVI	VIVI	VIVI	VIVI	VIVI	VIVI	VIVI
IL	IL	IL	IL	IL	IL	IL
LVM	LVM	LVM	LVM	LVM	LVM	LVM

Vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Arvosana	Perustelut
Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestävää kasvua sekä kansallista kilpailuetua.	Tyydyttävä	Säädösympäristön uudistamisella ja rautatiekilpailun avaamista koskevilla päätöksillä on mahdollistettu uudenlaiset toimintamallit ja poistettu markkinoille pääsyn esteitä. Uudet liikkumisen ja logistiikan palveluratkaisut luovat edellytykset kansalaisten arjen sujuvoittamiselle (esim. MaaS). Automaation ja tiedon sekä esineiden internetin ratkaisuissa Suomeen syntyy maailmanluokan osaamista ja yrityksiä (esim. meriliikenteen automaation ekosysteemi). Liikenteen päästöt ovat kasvussa; nykyisin käytössä olevilla ohjauskeinoilla ja liikenteen hinnoittelumalleilla ei ole saatu aikaan merkittävää muutosta. Media-alan toimintaedellytyksiä on parannettu lakimuutoksilla, joilla on kevennetty velvoitteita ja joustavoitettu sääntelyä.
Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita.	Hyvä	Liikennepalvelulailla on parannettu tiedon hyödyntämiseen perustuvan liiketoiminnan edellytyksiä ja edistetty liikenteen palveluiden digitalisaatiota. Yrityksille tarjoutuu mahdollisuuksia tietoon perustuvaan liiketoimintaan. Hallinnonalan tietoaineistoja on avattu avoimeksi dataksi ja tietoaineistosta on laadittu kattava tietokartta. Sähköisen tunnistamisen edellytyksiä on parannettu käynnistämällä tunnistuspalvelujen tarjoajien luottamusverkoston toiminta ja saattamalla voimaan markkinaesteitä poistava lainsäädäntö. Viestintäviraston kyberturvallisuuskeskuksen kykyä tukea kaikkia yhteiskunnan toimijoita on vahvistettu.
Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle.	Tyydyttävä	Liikenneverkon kannalta merkittävää oli korjausvelan kasvun pysäyttäminen toistaiseksi lisärahoituksen turvin. Korjausvelan rahoittaminen ja tulevaisuuden investointitarpeet vaativat kuitenkin väyläpidon rahoitusmallien uudistamista. Laajakaistaverkkojen rakentamista helpotettiin lakimuutoksella ja lisättiin langattoman laajakaistan kapasiteettia ottamalla käyttöön uusi 700 MHz:n taajuusalue.

Toimintaympäristön muutos ja vaikutus toimialalle

Teknologinen murros

- Teknologinen murros mahdollistaa uudella tavalla tietovarantojen ja tiedon hyödyntämisen palvelu- ja liikkumisratkaisuissa
- Jakamis- ja alustatalouteen perustuvien palvelujen kuluttamisen ennakoidaan lisääntyvän ja omistamisen merkityksen vähenevän
- Automaatioajaminen, esineiden internet ja muut tulevaisuuden ilmiöt ja palvelut vaativat huomattavasti nopeampia ja tehokkaampia tiedonsiirtoyhteyksiä

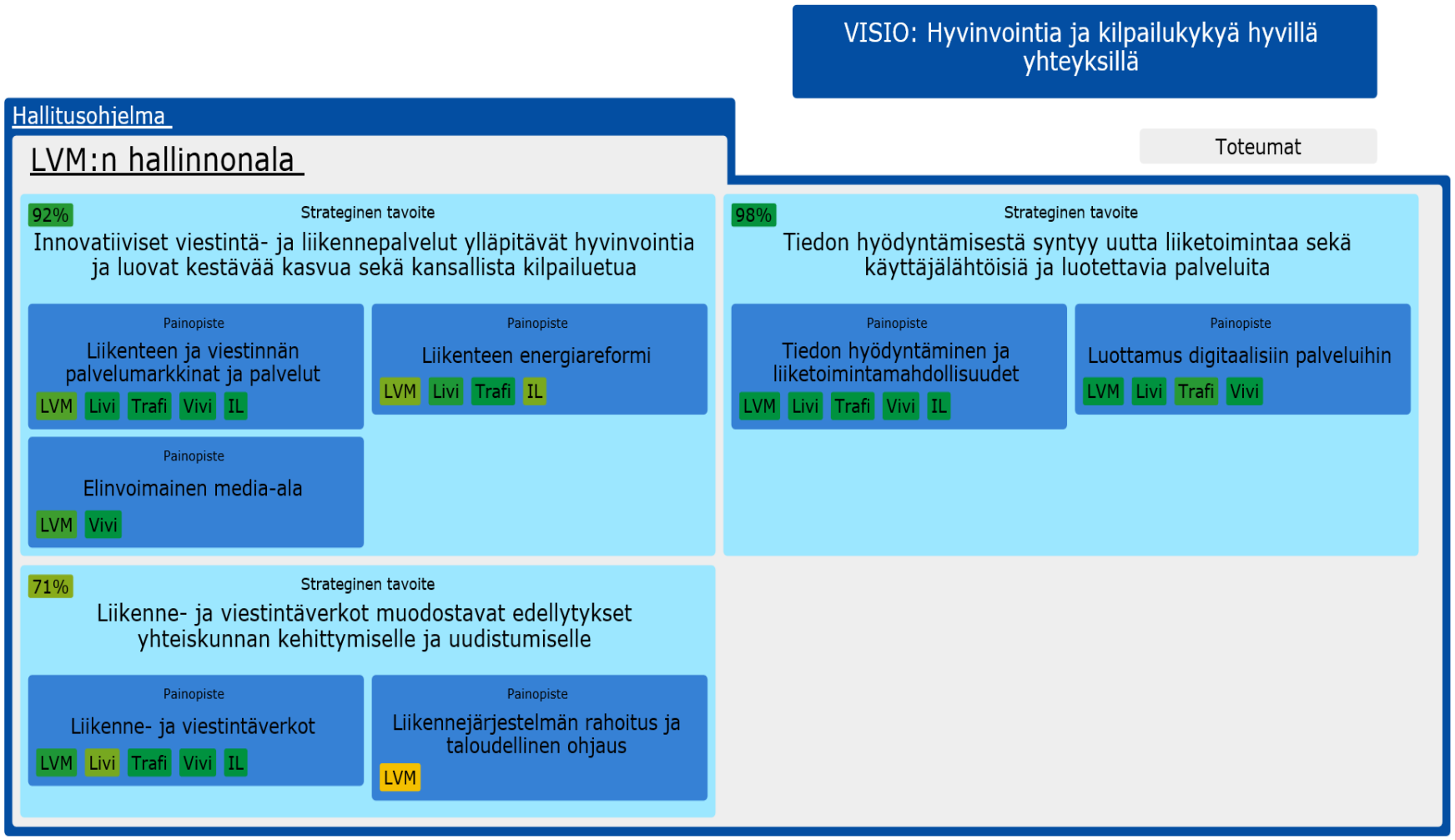
Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuus

- Nykyisen palvelutason ylläpito sekä uusien ratkaisujen kehittäminen edellyttävät liikenneinfrastruktuurin rahoitusmallien uudistamista ja viestintäverkkojen riittävän kapasiteetin turvaamista
- Korjausvelka uhkana kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuudelle
- Tietoverkkojen toimintavarmuuden ja turvallisen tiedonkäsittelyn tarve korostuu yhteiskunnan prosessien automatisoituessa ja teknistyessä (kyberuhat, resilienssi, tietoturva)

Ilmastonmuutos

- Keskeiset kysymykset päästöjen vähentämiseksi: liikenteen hinnoittelu, uusien käyttövoimien laajamittainen hyödyntäminen ja liikennejärjestelmän ja ajoneuvojen energiatehokkuuden parantaminen
- Palveluistumisen ja jaettujen resurssien käytön edesauttaminen mm. lainsäädännöllä ja kannustimilla tehostaa nykyistä liikennejärjestelmää
- Tutkimus- ja havaintotoiminnalla ajantasaista tietoa politiikkatoimien vaikutuksesta (tiedolla johtaminen)

Strategisten tavoitteiden ja painopisteiden seuranta

Lausuma ei anna enää aihetta toimenpiteisiin

Liikennepoliittinen selonteko *VNS 2/2012 vp – EK 17/2012 vp*

- Hallituskauden aikana suunnataan perusväylänpitoon lisärahoitusta yhteensä noin miljardi euroa. Tästä summasta 35 miljoonaa suunnataan yksityistieavustuksiin vuosina 2016–2019. Korjausvelan vähentämisen keinoja on käsitellyt myös vuonna 2017 asetettu parlamentaarinen liikenneverkon rahoitusta arvioiva työryhmä.
- Yksityistielain kokonaisuudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 19.10.2017. Yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteena on antaa edellytykset yksityistieverkon kehittämiselle ja ylläpidolle sekä selkeyttää eri osapuolten vastuita yksityisteiden rakentamisen, ylläpidon sekä rahoituksen suhteen.
- Maakuntauudistuksen yhteydessä yksityisteiden valtionavustustehtävä siirretään maakunnille.
- Suomen elinkeinoelämän turvaamiseksi väylämaksujen puolittamista on puolitettu vuosien 2015–2017 väliseksi ajaksi ja ratamaksusta on luovuttu vastaavaksi ajaksi. Väylämaksujen puolitusta on jatkettu vielä vuoden 2018 ajaksi. Lisäksi elinkeinoelämän kilpailukykyä on parannettu toteutetuilla tie-, rata- ja vesiväyläverkon parantamis- ja kehittämishankkeilla.
- Konkreettisia toimenpiteitä liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön edistämiseksi linjattiin parlamentaarisessa liikennetyöryhmässä elokuussa 2017. Täyssähköautojen hankintoja ja vanhojen autojen muuntamista kaasu- tai korkeaseosetanolikäyttöiseksi tuetaan yhteensä 6 miljoonalla eurolla/vuosi vuosina 2018-2021. Sähköautojen lataus- ja biokaasun jakeluverkon rakentamista sekä taajamalogistiikan sähköistämistä tuetaan 4,5 miljoonalla eurolla/vuosi. Lisäksi romutuspalkkiokampanjaan 8 miljoonaa euroa, jota voidaan hyödyntää myös ladattavan hybridin tai muun sähköauton hankintaan.
- Ministeriöiden välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä sidosryhmien kanssa on edelleen kehitetty ja edellytyksiä parempaan ennakoivaan edunvalvontaan parannettu. Vuoden 2017 aikana keskeisten liikennepoliittisten päätösten valmisteluun on vaikutettu ennakoivasti ja tuloksellisesti niin EU- kuin kansainvälisellä tasolla.

Sähköinen ensitunnistaminen *HE 74/2016 vp; EV 103/2016 vp*

- Liikenne- ja viestintäministeriö valmisteli vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 83/2017 vp), joka annettiin eduskunnalle kesä-kuussa 2017.
- Lain 17 §:ään ehdotettiin viiden vuoden väliaikaista enimmäishintasääntelyä ensitunnistamista koskevan tiedon välittämiselle. Ensitunnistamistietojen välittämistä tarvitaan, kun olemassa olevan vahvan sähköisen tunnistusvälineen avulla haetaan sähköisesti uutta vahvaa tunnistusvälinettä. kilpailevia tunnistusvälineitä. Väliaikainen lainmuutos (816/2017) tuli voimaan 15.12.2017.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 1/4

Pisteytysjärjestelmään pohjautuva ajokorttiseuraamusjärjestelmä *HE 212/2010 vp – EV 269/2010 vp*

- Hallituksen esitys uudeksi tieliikennelaiksi annettiin eduskunnan käsiteltäväksi lokakuussa 2017. Laissa koottaisiin yhteen liikenteessä käyttäytymisen säännöt ja lisäksi säädettäisiin mm. liikennevirhemaksusta. Maksu olisi mahdollista määrätä lievistä liikennerikkomuksista rikosoikeudellista menettelyä joustavammassa hallinnollisessa menettelyssä.
- Tieliikennelain ohella ajokorttilakia muutettaisiin niin, että ajo-oikeuden voisi menettää toistuvana tekona tiettyjen liikennevirhemaksulla käsiteltävien liikennerikkomusten oheisseuraamuksena. Esim. vähäisimmät nopeusrajoituksen rikkomiset eivät kuitenkaan vaikuttaisi ajo-oikeuteen.
- Ajo-oikeuteen vaikuttavien rikkomusten vähentäminen ajokorttilaissa suhteuttaisi tieliikenteessä tapahtuvien vähäisten liikennerikkomusten merkitystä.

Väylämaksulainsäädännön kokonaisuudistus *HE 65/2011 vp – EV 53/2011 vp*

- Väylämaksulakia muutettiin vuoden 2015 alusta siten, että väylämaksut puolitetaan vuosiksi 2015–2017. Väylämaksun alentamisen tavoitteena on keventää elinkeinoelämälle, erityisesti teollisuudelle rikkidirektiivistä aiheutuvaa kustannusrasitetta. Alennusta jatkettu vuoden 2018 loppuun.
- Liikenne- ja viestintäministeriö on selvittänyt vuosien 2015–2016 kokemukset väylä-maksun alentamisesta ja asettanut työryhmän selvittämään väylämaksujen uudistamista. Työryhmän toimikausi on 6.11.2017–31.3.2018.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 2/4

Tietoyhteiskuntakaari *HE 221/2013 vp – EV 106/2014 vp*

- Sääntelyn ja hallinnollisen taakan vähentäminen, uusien digitaalisten palveluiden kehittymismahdollisuuksien turvaaminen sekä investointien edistäminen ovat toimineet keskeisinä lähtökohtina sähköistä viestintää koskevissa lainsäädäntöhankkeissa.
- Liikenne- ja viestintäministeriö toimitti eduskunnalle 30.8.2017 selvityksen tieto-yhteiskuntakaaren (917/2014) toimivuudesta ja vaikutuksista (O 42/2017 vp), jonka mukaan verkkoneutraliteetin tilanne on pysynyt hyvänä. Sääntelyn vaikutuksia seurataan ja muutostarpeita tuodaan esille EU-tason tarkastelussa huhtikuuhun 2019 mennessä.
- LVM on julkaissut maaliskuussa 2016 tietoturvastrategian, jonka mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpano on käynnissä.
- Sähköisen viestinnän välitystietojen säilytysvelvollisuutta on arvioitu eduskunnan edellyttämällä tavalla työryhmässä. Tämän työn lopputulosten perusteella ministeriö ei ole havainnut välittömiä muutostarpeita olemassa olevaan sääntelyyn.

Uudet liikkumisvälineet *HE 24/2015 vp; EV 110/2015 vp*

- Uusilla liikkumisvälineillä ja niiden lailliseksi tulolla ei ole ollut liikenneturvallisuutta heikentävää vaikutusta.
- Säännösten soveltamisesta kertyneiden kokemusten perusteella uusien liikkumisvälineiden käyttöön liittyviä säännöksiä on kuitenkin tarkennettu tarvittavilta osin eduskunnalle annetussa uutta tieliikennelakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 180/2017 vp).
- Hallitus seuraa jatkossakin uusien liikkumisvälineiden käyttöä osana lainsäädännön toimivuuden seurantaa, mutta nimenomaan uusiin liikkumisvälineisiin kohdistuvia toimenpiteitä ei ole nyt näköpiirissä.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 3/4

Ajoneuvojen katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestäminen

HE 17/2013 vp – EK 126/2013 vp

- Lakimuutokset tulevat voimaan keväällä 2018, eikä niiden toimivuudesta ja vaikutuksista voida tässä vaiheessa tehdä johtopäätöksiä. Liikenne- ja viestintäministeriö tulee seuraamaan lakimuutosten toimivuutta ja vaikutuksia muutosten tultua voimaan.

Luvanvaraista liikennettä koskevan sääntelyn noudattamisen viranomaisvalvonta

HE 161/2016 vp – EV 27/2017 vp

- Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi), on tehnyt vuosille 2018 ja 2019 valvontasuunnitelman. Laki ei enää erikseen edellytä vuosittaista lupaedellytysten tarkistusta luvan haltijoilta, mutta on se koettu tehokkaaksi tavaksi valvoa toimijoita, ehkäistä harmaata taloutta ja taata tasapuoliset edellytykset toiminnanharjoittamiseen. Trafin tavoitteena on lisätä valvonnan tehokkuutta mm. tehostamalla viranomaisyhteistyötä.
- Liikenteen turvallisuusvirasto on osaltaan varautunut tuottamaan ensimmäisen vaikutusarvion lain vaikutuksista jo syksyllä 2018 ja tämän jälkeen arvio tehdään säännöllisesti.
- Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa nyt säädettävän lakikokonaisuuden vaikutuksia ja antaa pyydetyt kirjalliset selvitykset lain vaikutuksista liikenne- ja viestintä-valiokunnalle määräaikoihin mennessä.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 4/4

Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2016
EK 19/ 2017 vp – K 7/2017 vp

- Yleisradion ylin päättävä elin on hallintoneuvosto. Sen 21 jäsentä valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä.
- Yleisradion päätöksentekojärjestelmä on omiaan edistämään ohjelmien ja sisältöjen riippumattomuutta ja luotettavuutta, sillä sisältöjen julkaisemisesta päättävät hallituksen nimittämät sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat. Vastaavien toimittajien päätöksentekoa ohjaavat lait sekä ohjelmien ja sisältöjen eettiset ohjeet, jotka edellyttävät, että Yleisradio toimii riippumattomasti ja niin, että mikään ulkopuolinen taho ei ohjaa journalismia.
- Hallintoneuvosto saa myös säännöllisesti tutkimustulokset Yleisradion riippumattomuudesta. Kertomuksessaan eduskunnalle vuodelta 2016 todettiin muun muassa: Yleisradion uutisiin luottavien osuus samalla tasolla kuin aiemmissa tutkimuksissa ja riippumattomuus on säilynyt lähes ennallaan.

Kiitos!

